

Tähän alkusyksyn lehteen olemme koonneet jälleen ajankohtaisia oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviä aiheita: tutkimustietoa sekä kuvauksia kokeiluista ja käytänteistä. Kaikissa niissä korostuu varhaisen puuttumisen merkitys oppimiseen, käyttäytymiseen ja laajemminkin toimintakykyyn liittyvien vaikeuksien ennaltaehkäisyssä ja lieventämisessä.

Lectio praecursoria-sarjassamme on esittelyvuorossa Nina Sainen väitöskirja ”On the Rocky Road of Reading: Effects of Computer-assisted Reading Intervention for At-risk Children” (Lukemaan oppimisen kivisellä tiellä – Ekapeli-verkkosovelluksen kuntouttavat vaikutukset riskilasten lukemaan oppimiseen), jonka tarkastustilaisuus oli viime vuoden lopulla Jyväskylän yliopistossa. Siinä selviteltiin interventiotutkimuksen keinoin lukivalmiuksien kuntoutukseen kehitellyn Ekapelin vaikutusta riskilasten luku- ja kirjoitustaidon kehitykseen ensimmäiseltä kolmannelle luokalle.

Keinäsen, Aunolan, Lerkkasen, Poikkeuksen, Nurmen ja Kiurun tutkimusartikkelissa tarkastellaan vanhemmuustyylien merkitystä taidoiltaan erilaisten lasten sosiaalisessa kompetenssissa. Kirjoittajat toteavatkin artikkelissaan, että huomiota tulisi kiinnittää erityisesti ”haastavien lasten” vanhempien vanhemmuuden tukemiseen tarjoamalla heille tietoa haastavaan käyttäytymiseen puuttumisesta. Tutkimus on osa Alkuportaatt-seuranta-tutkimusta, jossa on kartutettu tietoa lasten varhaisista oppimispoluista, erityisesti luku- ja kirjoitustaidon ja motivaation kehittämisestä kouluun siirtymävaiheessa ja ensimmäisten kouluvuosien aikana sekä vanhempien ja opettajien ohjauskäytännöistä ja yhteistyön muodoista.

Yläkouluissa työrauhaongelmat ovat yleisiä. Siitä huolimatta yläkoulujen käyttöön soveltuvia käyttäytymisen ohjaamisen menetelmiä ei juurikaan ole ollut olemassa. Kiiski ja Kärkkäinen kuvaavat artikkelissaan Keuruun yhteiskoulun yläkoulussa kehitettyä Työrauha kaikille -toimintamallia, jota on sovellettu kokonaisuun ryhmiin yksittäisten ongelmatapausten sijaan. Tarkoituksena on ollut tukea hyvän oppimisilmapiirin syntymistä puuttumalla ei-toivottuun käyttäytymiseen riittävän varhain ja tehokkaasti. Taustalla on myös ajatus kodin ja koulun kasvatuskumppanuudesta. Työrauha kaikille -malli palkittiin Niilo Mäki Instituutin viime vuonna järjestämässä Hyvä käytäntö -kilpailussa parhaana innovatiivisena työkäytänteenä.

Erityisten oppimisvaikeuksien tunnistamisen ja niihin puuttumisen keinot ovat kehittyneet paljon viime vuosina. Kaikkia oppimisvaikeuksia ei kuitenkaan voida selittää erityisten oppimisvaikeuksien käsitteiden varassa. Kuikan, Salosen, Niutasen, Haapakosken ja Polvi-Pohjolan tähän lehteen kokoama kuvitteellinen nuoren miehen tarina perustuu Tukipolku-hankkeessa saatuihin kokemuksiin laaja-alaisista oppimisvaikeuksista. Tukipolku-hankkeessa arvioitiin nuorten aikuisten työ- ja opiskelukykyä sekä tukimuotojen suunnittelun mahdollisuuksia ja haasteita. Artikkelin kirjoittajat muistuttavat, että jos jo perusopetuksen aikana on tarvittu runsaasti lisätukea, tuen tarve tulee jatkumaan sen jälkeenkin. Kirjoittajat korostavat yksilöllisesti räätälöityjen palvelujen merkitystä syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä erityisesti siirtymävaiheissa, kuten peruskoulusta ammattiopintoihin ja ammattiopinnoista työelämään siirryttäessä.

Toivotamme NMI-Bulletinin lukijoille antoisaa alkavaa lukuvuotta!

Toimituskunta